

Lapkričio 17 d. Šiaulių miesto savivaldybės viešosios bibliotekos iniciatyva, įgyvendinant Lietuvos kultūros tarybos ir Šiaulių miesto savivaldybės dalinai remiamą projektą „EKOBIBLIOTEKA: rytojaus kūrėjai“, įvyko labai lauktas susitikimas su tvaraus vartojimo šalininku, Socialinės iniciatyvos „Kūrybos kampas 360°“ įkūrėju ir Reach for change pokyčių lyderiu Giedriumi Buču. Kūrybinės-educacinės dirbtuvės „Paprasta, bet neatrasta: kūrybos galia“, turėjusios vykti bibliotekoje, dėl esamos sudėtingos situacijos, tapo virtualiu kūrybiniu susitikimu ir jame dalyvavo Šiaulių Gytarių progimnazijos 5a klasės mokiniai kartu su mokytoja Ilona Jankauskiene.

Kiekvienuose namuose galima rasti nenaudojamų daiktų

Susitikimo pradžioje G. Bučas pristatė save, papasakojo, kad jo veikla – tai bendrauti su žmonėmis apie darnų vartojimą ir aplinkosaugą, t. y., kaip mes galėtume gražiau, tvariau ir darniau gyventi Žemėje ir ką mes patys galime padaryti, kad tai įvyktų. „Įprastai aš važiuoju į mokyklas, apie tai diskutuoju su mokiniais, o po to mes dar pasigaminam kokius nors naudingus daiktus iš antrinių žaliavų, arba, kitaip sakant, iš šiukšlių, nes dažnai antrines žaliavas žmonės tiesiog išmeta, – pasakojo G. Bučas. – „Turime labai aiškiai atskirti, kas yra antrinė žaliava, o kas jau yra šiukšlė“. Tad skatindamas mokinių diskusiją, edukatorius mokinių paklausė, ar jų namuose yra daiktų, kurių nenaudoja jau labai ilgą laiką, jie yra pamiršti kažkur spintose, sandėliuose. Dauguma mokinių prisipažino tikrai turintys tokių daiktų. Pasak G. Bučo, tokių nenaudojamų daiktų galima rasti daugumos žmonių namuose ir čia pat paklausė, kas žmones skatina pirkti įvairius daiktus? Mokinių nuomone, labiausiai tai daryti skatina reklama, išvaizda, arba noras gerai atrodyti, turėti naujausią madingą daiktą.

Gamtos resursai neamžini

Kaip teigė G. Bučas, nėra blogai, kad žmogui daiktų reikia, tačiau daiktas turi tarnauti žmogui: „Labai dažnai nutinka, kad mes tarnaujam daiktams, tačiau reikia atkreipti dėmesį, iš ko tie

daiktai yra gaminami“, – pastebėjimais dalinosi G. Bučas. Mokiniai išvardino tokias medžiagas kaip plastikas, metalas, stiklas, popierius, medis, oda ir turėjo pamąstyti, iš kur tos medžiagos yra gaunamos. Pasirodo, šis klausimas jau pakankamai sudėtingas, ir mokiniai sunkiai galėjo jį atsakyti. Tad kartu su edukatoriumi aiškinosi, iš kur randasi įvairios medžiagos, pvz., plastikas – iš naftos, popierius – iš medienos ir t. t., tiek naftą, tiek medžius, tiek augalinį maistą, kurį kasdien vartojame, mums duoda gamta. „Nuo to momento, kai labai sparčiai išstobulėjo pramonė, žmonės gamtos resursus pereikvojo du kartus, o juk gamtos resursai ne visi yra atsinaujinantys, tad kažkada jie baigsis,“ – pasakojo G. Bučas.

Trūksta žinių, kur keliauja šiukšlės

Virtualaus susitikimo metu edukatorius skatino mokinius pamąstyti, ar kai kurie daiktai ne per trumpai yra naudojami, ir mokiniai sutiko, kad tikrai daiktus būtų galima naudoti ilgiau, pvz., mobiliuosius telefonus, drabužius ir pan. „Mes turim daug vienkartinį daiktų, ypač daug maisto pakuočių, vienkartinį indų, kurie nėra tvarūs, nes po trumpo panaudojimo mes juos išmetame,“ – teigė G. Bučas ir paklausė mokinių, kur, jų manymu, yra išmetami tie daiktai? Vieni įvardijo šiukšliadėžę, konteinerį, kiti – savartyną. Akivaizdu, kad mokiniai nesusimąsto, nesidomi ir neturi žinių, kur keliauja jų šiukšlės.

Rūšiavimo svarba

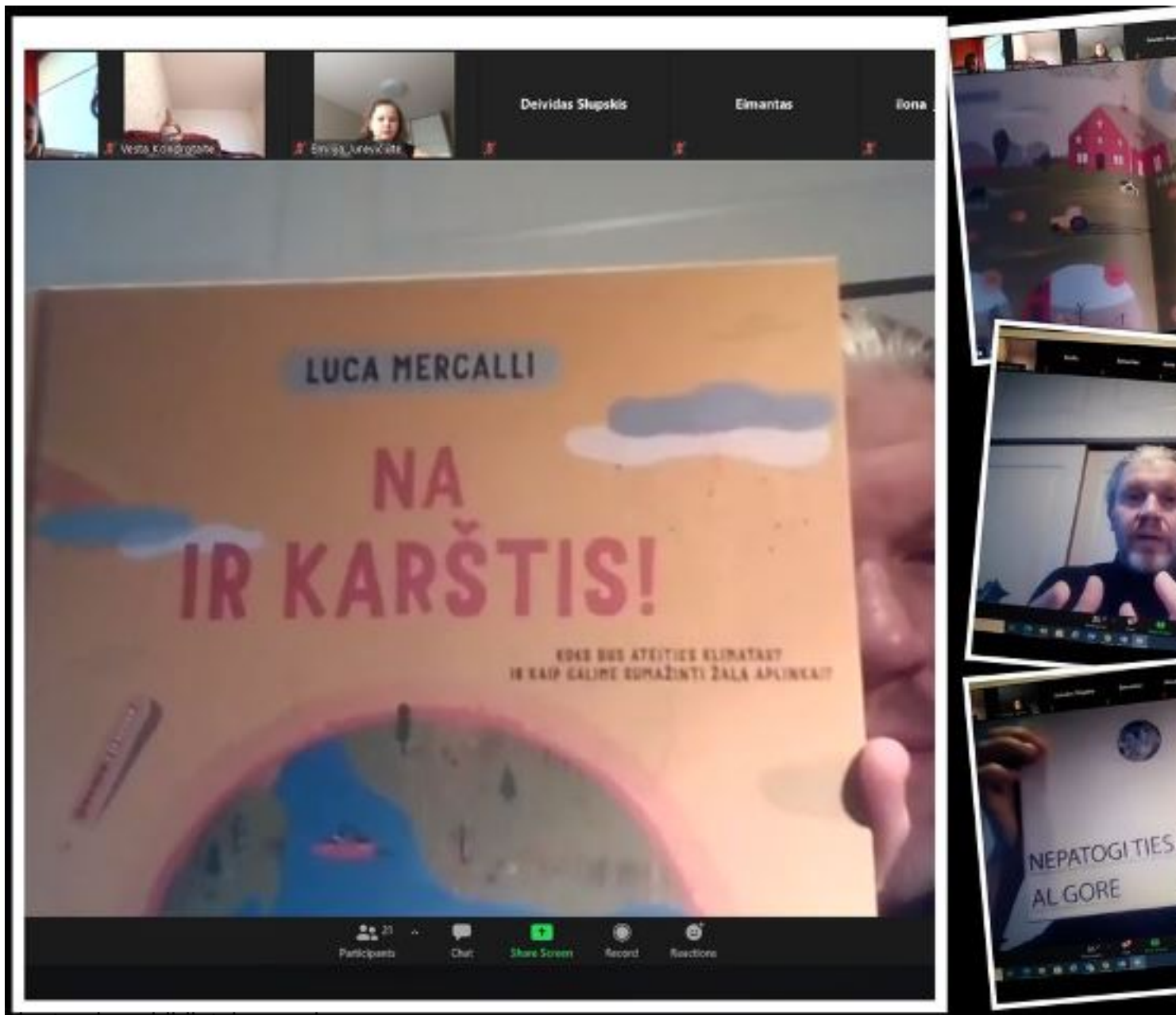
Toliau G. Bučas diskutavo su mokiniais ir apie rūšiavimo svarbą: „Mes galime rūšiuoti įvairias medžiagas: plastiką, stiklą, popierių ir pan.“ – pasakojo pokyčių lyderis. Tačiau paklausus, ar mokiniai savo namuose, mokykloje rūšiuoja, visgi nemaža dalis atsakė, kad nerūšiuoja. Visgi rūšiuoti yra labai svarbu tuo, kad panaudotas medžiagas galima sugrąžinti atgal į gamybą, t. y. perdirbus plastiką, metalą, stiklą, popierių, pagaminti naujus daiktus. Mokiniai sužinojo, kad labai daug kartų galima perdirbti stiklą – iš kilogramo stiklo galima perdirbti kilogramą naujo produkto. Tuo tarpu plastikas ne visada yra tinkamas perdirbimui, nes dažnai jis būna netinkamas, užterštas ir pan. „O rūšiuoti reikėtų ir jau vien dėl to, kad mes iš gamtos kuo mažiau paimtume naujų resursų. O pats paprasčiausias dalykas tausoti gamtą, tai nesukurti naujo šiukšlių kiekio,“ – skatino mokinius elgtis atsakingai G. Bučas. Mokiniai taip pat pasidalijo savo patirtimi – dauguma teigė turintys daugkartines gertuves, tad neperkantys vandens plastiko buteliukuose.

Mokymasis panaudoti antrines žaliavas

Taip pat G. Bučas pasidalino su mokiniais įspūdžiais ir rezultatais iš vasaros metu vykusio žygio pėsčiomis aplink Lietuvą, kurio tikslas buvo rinkti pakeliui randamas šiukšles. Buvo nueita 1363 km ir žygiai dalyviai užtruko 76 dienas. „Didžiausias kiekis rastų šiukšlių buvo maisto pakuotės – saldinių, šokoladų, bulvių traškučių ir pan. popierėliai, plastikiniai buteliai, vienkartiniai puodeliai,“ – apie rastus rezultatus pasakojo G. Bučas – „žygis parodė, kiek mes visko turim, ir kiek daug vartojam vienkartinį daiktų. Kiekvienas turime jausti už tai atsakomybę, kad galėtume pakeisti savo situaciją.“

Susitikimo pabaigoje G. Bučas mokiniams rekomendavo paskaityti knygas, pvz., Luca Mercalli „Na, ir karštis!“, kurios skatintų domėtis gamta ir stengtis gyventi darniau ir tvariau. Taip pat pateikė Socialinės iniciatyvos „Kūrybos kampas 360°“ nuorodas, kuriose galima rasti mokomųjų filmukų, kaip pasigaminti daiktus iš antrinių žaliavų. Tad mokiniai gavo užduotį, pasižiūrėjus filmukus, ką nors pasigaminti, kartu kviečiant prie šio kūrybinio proceso prisidėti ir tėvelius. O pagamintu daiktus nufotografuoti ir atsiųsti G. Bučui. Taip pat iš pagamintų mokinių daiktų nuotraukų bus parengta ir paroda „Išmesti negalima panaudoti“, kuri bus skelbiama bibliotekos svetainėje www.smsvb.lt.

Šiaulių miesto savivaldybės viešosios bibliotekos informacija

Nuotrauka – bibliotekos archyvo